

Remanarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

pe un an.....Lei 200—
pe un jumătate an.....Lei 100—
istorități și instituțiuni.....Lei 500—

In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon 7-60.

La dreapta sau la stânga?

— Discuții în jurul modificării programului partidului național-tărănesc —

În linii largi, orice legislator nu urmărește altceva decât să mențină în societatea organizată în stat un număr de cetățeni apti a purta armele și a apăra tradițiile naționale. Și dacă ne apropiem de statul burghez modern, de statul popular, vom remarea că opera de legislație inspirată din necesitățile economice contemporane, urmărește același scop: burghezizarea pe o scară cât mai întinsă, a societății. Acest proces de transformare socială burgheză, nu-i posibil decât printr-o influență directă sau indirectă a legislației asupra repartizării venitului național. Transfertul unei părți însemnate din acest venit asupra păturilor muncitorești se face cu ajutorul legislației sociale:

1. Mijloace de arbitraj permițând indicatelor muncitorești de a exercita o acțiune constantă asupra cotei salariilor.

2. Înlocuirea micului comerț de alimente prin servicii publice de alimentație.

3. Soluționarea problemei locuințelor muncitorești, prin campanii de construcții și închirieri comunale și de stat.

4. Impiedicarea uzurei micilor imprumutători care spoliază pe datornici prin scumpirea creditului, prin înființarea de cooperative de credit, prin instituirea de credit de stat sau prin concursul marilor bănci obligate a iefeni creditul muncitoresc, industrial și agricol.

5. Augmentarea veniturilor fiscale prin urcarea impozitelor asupra claselor bogate, și folosirea acestor venituri pentru opere democratice.

6. Încurajarea producției naționale în toate ramurile ei după un plan sistematic, elaborat după împrejurări.

7. Organizarea în mare a desfacerii produselor: problema deșeurilor.

8. Organizarea instituțiilor filantropice, de asistență socială și pentru ajutorarea șomajului.

9. Participarea la beneficii.

10. Organizarea asociațiilor de mici producători sub forma cooperativelor de producție etc.....

S'ar putea lungi încă seria de probleme care se cer soluționate de un partid politic odată ajuns la cârmă statului, probleme legate organic de firea și structura societății burgheze. Rămâne însă ceva constant: orându-lă la societății, care odată acceptată nu se mai poate modifica structural, fixându-i-se partidului politic care a acceptat-o anumite cadre, peste care nu va putea trece. Statul sociologic este privit apare ca o încălecare de clase, societatea burgheză, nu-i altceva decât organizarea întregului grup social

după interesele și nevoile clasei burgheze, care deține puterea economică și politică imprimând întregului adevale și prejudecățile sale.

Este o lege a succesiunii erelor istorice, așa de bine surprinsă de Karl Marx: „istoria omenirii, este istoria luptelor de clasă. Fiecare clasă socială ajunsă stăpâna puterii politice, va impune întregii societăți toate condițiile vieții sale anterioare”.

Așa stând lucrurile, la ce se reduce un program de guvernare al unui partid burghez, cum este de pildă partidul național-tărănesc?

La acceptarea în principiu a orânduirii existente și la apărarea ei cu toate mijloacele pe care puterea ni le pune la dispoziție. Sfera creațiilor noastre este limitată de aici înainte. Programul nostru, așa cum a fost formulat, răsfrânge sumar legile de producție care constituiesc temelia societății actuale. Societatea burgheză a suferit, prin voința clasei dominante și subpresiunea împrejurărilor o serie de amputări și anume:

1. A acceptat contractul colectiv de muncă, ca expresie a organizației sindicale muncitorești, modificând în parte dreptul privat și legea economică a liberei concurențe, cu corolarul cererii și ofertei libere.

2. A acceptat formula ajutorării șomajului.

3. A acceptat arbitrajul în conflictele de muncă care în esență sunt simple conflicte economice de ordine privat, neprivind decât părțile contractante.

4. A acceptat creșterea și susținerea instituțiilor de asistență socială și a altor instituții filantropice.

5. A admis ideea cooperăției, considerată de protagoniștii ei ca vehiculul unei societăți noi, care va însemna negația celei de astăzi.

6. A acceptat toate comprimările fiscale ale „statului democratic”, pentru scopuri avnabile și inavnuabile.

7. A admis participarea la beneficii, se înțelege deocamdată facultativ, dar nimeni nu poate susține că mâine sau într-o bună zi nu va deveni obligatorie. Și reformatorii, făuritorii de programe noi se indeasă așa de insistent,

încât într-o bună zi o să i se pretindă să adereze să i se taie gâtul. Burghezia a ajuns la limita concesiunilor ei, de aici înainte ne găsim în plin câmp revoluționar.

La dreapta sau la stânga? Simple cîșchete verbale, iar noi nu mai putem avea cultul lor. Ne trebuiesc fapte. Istoria politică se făurește cotidian. Întreaga artă a guvernării este de natură pur tehnică, reducându-se la rolul modest al unor tatonări zilnice, așa cum marii căpitani ai industriei moderne au făcut în afară de programe generale uzina cu utilajul ei și cu munca ei disciplinată militărește. Astăzi, nici viitorul apropiat nu se poate defini. Viitorul este incert.

Prejudecata programului împiedică elasticitatea orientării precise, supletea necesară în întâmpinarea neprevizutului. Să nu ne facem iluzii cu modificarea programului. Sau mai precis, să nu ne lăsăm pradă acestor iluzii.

Detaliul are o importanță capitală în opera de guvernare și acest detaliu nu este de esență programatică, ci este o chestiune de simplă intuiție a momentului. Rațiunea de a fi a partidului nostru de azi înainte se fixează în competența de ordin tehnic (cunoașterea aprofundată a mecanismului vieții economice și de stat burgheze) și în probleme de ordin etic (controlul celorlalte partide în ceea ce privește corectitudinea lor în administrarea afacerilor publice). Nu vom putea exploata în sens politic decât erorile comise de partidele adverse privitoare la sistemul în care trăim.

Modificarea de program a unui partid burghez numai atunci poate fi luată în serios dacă constituie o abdicare dela preceptele de bază ale economiei capitaliste. Ori aceasta este o imposibilitate și mai ales nu-i cazul partidului național-tărănesc.

Să nu ne lăsăm furati de iluzii, confundând simple chestiuni de ordin tehnic și de detaliu, cu preceptele din care se închiagă un program politic, a cărui modificare, presupune o revoluționare completă a concepțiilor noastre despre societate și stat.

Ign.

Omul poate să ajungă rege ori cerșetor; va avea mereu aceiași ochi negri sau cenușii, aceeași vorbă înțeleaptă sau indiscretă, aceeași mână; între această neclintită stăruință a firei fiecăruia și nemăsurata variație a împrejurărilor, istoria trece ca printr'un leasc, primind în fiecare clipă întipărirea acestor doi factori.

Așa încât, cu toate că firea omului nu se poate schimba, după cum nu se poate îndrepta un fir de păr creț, ne putem totuși încrede în ea. Ba mai mult, tocmai pentru că natura nu se schimbă, putem să ne încredem în ea. Cine ojunge până la ea se lovește de-o stâncă. Tăria unui Cezar sau a unui Alexandru venea fără îndoială în primul rând din faptul că le plăceau diferențele și că nu reproșau niciodată pă-rului că nu face prune.

Alain.

Schimbare de vederi

Sub ochii noștri se petrece o schimbare de vederi, pe care nimeni nu ar fi așteptat-o, mai ales să se ivească acolo unde se ivește, — în suflute pe cari nu le știm să se fi hrănit din substanța unui romantism vaporos, din muzii, niciodată.

Dela izbucnirea revoluției socialiste, în majoritatea noastră, noi, Românii, ne găsim în proces cu Rusia sovietică. Nu atât pentru că noul regim de acolo nouă ne-ar fi adus pierderi economice, pierderea anumitor avantajii pe cari legăturile cu economia de sub regimul cnutului ni-le conferia; nu atât, deci, din motivele economice ale existenței noastre, cât dintr'un refractarism caracteristic, atitudinii și structurii spirituale a îndrumătorilor, glosatorilor și gânditorilor noștri, față de tot ceea ce este nou, încercare sau fapt revoluționar, — față de ceea ce este tendință spre inovare.

Lupta împotriva țarismului a fost lupta împotriva mizeriei, ignoranței și confuziei. Dar ce am văzut noi în asta? Nimic altceva decât un haos, caracterizând o viață neputincioasă în eforturile ei spre cadre noi, spre contururi consistente. De ce? Fiindcă asta era, mai bine zis, răspundea la ceea ce speram să fie, la ceea ce speram și așteptam să se nască din toate experimentele dramatice de acolo. N'a fost aceeași atitudinea față de Apus?

Orice creație umană, odată înche-gată, este investită cu valoare, intrinsecă, cu o autoritate ce tinde să o smulgă din relativ, să o absolutizeze, făcând-o aptă de a fi trăită colectiv și peste momentul istoric.

Toate tradițiile, toată schematică de viață, care stă la baza regimului creat de liberalism constituie o rețea de asemenea valori născocite din creații absolutizate; acest caracter de „absolut” al lor, asigurând: desfășurarea lentă a istoriei și în același timp marcând o atitudine refractară față de inovații, față de tendințele anarhice ale vieții adânci, adevărate.

Cât timp schemele și formele cari încadrează regimul nostru s'au găsit în desăvârșită — sau cel puțin, cu o aproximație maximă — concordantă cu necesitățile existenței noastre, ele nu se puteau răsfrânge

(Continuare în pag. 2-a.)

